

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การศึกษาระดับการกระจุกตัวของอุตสาหกรรมนี้จะพิจารณาจาก 4 วิธี คือ

1. ค่าอัตราส่วนการกระจุกตัว (Concentration Ratio-- CR_n)
2. ค่าดัชนีเฮอร์ฟินดาห์ล (Herfindahl Index--HI)
3. ค่าดัชนีการกระจุกตัว (Comprehensive Concentration Index--CCI)
4. ค่าอัตราส่วนขนาดหน่วยธุรกิจ (Size Ratio--W)

ซึ่งในการศึกษารั้งนี้ใช้ข้อมูลยอดขายของผู้ประกอบอุตสาหกรรมเอทานอลเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงแทนขนาดของบริษัท ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2552

การวิเคราะห์ค่าดัชนีการกระจุกตัวของอุตสาหกรรมเอทานอลเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิง

ในการวิเคราะห์ค่าการกระจุกตัวของอุตสาหกรรมนี้ พบว่า บริษัทที่มีการผลิตเอทานอลเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงมีทั้งหมด 15 บริษัท ซึ่งมีโรงงานรวมทั้งหมด 19 โรงงาน โดยได้เลือกกิจการที่ยอดขายสูงและผลประกอบการที่ดีจำนวน 5 ราย โดยจำนวน 1 ราย 2 ราย 3 ราย 4 ราย และ 5 ราย ได้แก่ CR1, CR2, CR3, CR4, CR5, W1, W2, W3, W4, W5, HI และ CCI ตามลำดับ ซึ่งมีผลการศึกษาดังนี้

ตาราง 7

มูลค่ายอดขายของอุตสาหกรรมเอทานอลเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิง ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2552

(หน่วย: บาท)

บริษัท	ปี พ.ศ. 2550	ปี พ.ศ. 2551	ปี พ.ศ. 2552
บจ. เพโตรกรีน	614,897,978.00	2,121,970,529.00	2,689,106,122.00
บมจ. ไทยแอลกอฮอล์	965,964,691.00	1,322,021,261.00	1,101,943,160.00
บจ. ขอนแก่นแอลกอฮอล์	368,859,501.10	897,934,467.54	990,242,404.69
บมจ. พี.เอส.ซี. สตาร์ช โปรดักส์	776,356,694.00	-	1,322,946,441.00

ตาราง 7 (ต่อ)

(หน่วย: บาท)

บริษัท	ปี พ.ศ. 2550	ปี พ.ศ. 2551	ปี พ.ศ. 2552
บจ. เอกรัฐพัฒนา	-	587,412,889.95	1,015,929,337.00
อื่น ๆ	1,229,968,631.47	1,872,389,320.85	5,044,480,115.09
รวม	3,956,047,495.57	6,801,728,468.34	12,164,647,579.78

ที่มา. จาก ข้อมูลงบการเงินบริษัท, โดย กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์, 2553, ค้นเมื่อ 18 มกราคม 2553, จาก <http://dbd.go.th>

ตาราง 8

สัดส่วนการครองตลาดของอุตสาหกรรมเอทานอลเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิง ระหว่างปี พ.ศ.

2550-2552

(หน่วย: ร้อยละ)

บริษัท	ปี พ.ศ. 2550	ปี พ.ศ. 2551	ปี พ.ศ. 2552
บจ. เพโตรกรีน	15.54	31.20	22.11
บมจ. ไทยแอลกอฮอล์	24.42	19.44	9.06
บจ. ขอนแก่นแอลกอฮอล์	9.32	13.20	8.14
บมจ. พี.เอส.ซี. สตาร์ช โปรดักส์	19.62	-	10.88
บจ. เอกรัฐพัฒนา	-	8.64	8.35
อื่น ๆ	31.09	27.53	41.47
รวม	100.00	100.00	100.00

ที่มา. จากการคำนวณจากตาราง 7

ตาราง 9

ค่าการกระจุกตัวของอุตสาหกรรมเอทานอลเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิง ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2552

ปี พ.ศ.	CR _n	HI	CCI	W _n
2550	68.91	0.1642	0.4081	4.43
2551	72.47	0.1773	0.4603	5.27
2552	58.53	0.1024	0.3239	2.82

หมายเหตุ: CR_n = Concentration Ratio ของผู้ประกอบการรายใหญ่โดยมีจำนวน 5 ราย

HI = Herfindahl Index

CCI = Comprehensive Concentration Index

W_n = Size Ratio ของผู้ประกอบการรายใหญ่โดยมีจำนวน 5 ราย

1. อัตราส่วนการกระจุกตัว (Concentration Ratio-- CR_n) เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ค่าอัตราส่วนการกระจุกตัวของอุตสาหกรรมเอทานอลเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงระหว่างปี พ.ศ. 2550-2552 โดยศึกษาจากอัตราส่วนการกระจุกตัวของผู้ประกอบการรายใหญ่ 5 ราย คือ บริษัท เพโตรกรีน จำกัด บริษัท ไทยแอลกอฮอล์ จำกัด (มหาชน) บริษัท-ขอนแก่น-แอลกอฮอล์ จำกัด บริษัท พี.เอส.ซี. สตาร์ช โปรดักส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัท เอกรัฐพัฒนา จำกัด โดยใช้มูลค่ายอดขายของผู้ประกอบการแทนขนาดของบริษัท จากผลการศึกษาค่าดัชนีการกระจุกตัวที่คำนวณได้ด้วยวิธีต่าง ๆ (ดูตาราง 8) พบว่าดัชนีการกระจุกมีแนวโน้มสูงขึ้นไปในทิศทางเดียวกันในปี พ.ศ. 2551 และมีแนวโน้มลดลงในปี พ.ศ. 2552 ซึ่งอาจเป็นผลมาจากวัตถุดิบในการผลิตเอทานอลขาดตลาดและมีราคาสูงขึ้น จึงทำให้ผู้ประกอบการเอทานอลเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงผลิตสินค้าออกจำหน่ายน้อยลงและยอดขายของแต่ละบริษัทลดลง ซึ่งค่า CR_n ที่คำนวณได้ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2552 มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 68.91, 72.47 และ 58.53 ตามลำดับ (ดูตาราง 8) เมื่อพิจารณาค่า CR_n ที่คำนวณได้ จะเห็นว่าระหว่างปี พ.ศ. 2550-2552 ผู้ประกอบการรายใหญ่ทั้ง 5 รายสามารถครองส่วนแบ่งตลาดได้มากกว่าร้อยละ 60 ของมูลค่ารวมทั้งตลาด โดยในปี พ.ศ. 2551 ค่า CR_n มีค่าเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2550 เนื่องจากในปี พ.ศ. 2551 บริษัท เอกรัฐพัฒนา จำกัด ได้เปิดดำเนินการถลุงเอทานอลเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งโรงงาน และบริษัท-เพโตรกรีน จำกัด (มหาชน) ได้เปิดขยายโรงงานถลุงเอทานอลเพิ่มขึ้น ส่วนค่า CR_n ของปี พ.ศ. 2552 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2551 จะมีค่าลดลงเนื่องจากในปี พ.ศ. 2552 มีผู้ประกอบการที่เปิดดำเนินงานผลิตเอทานอลเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก สำหรับ CR_n ที่คำนวณได้ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2551 มีค่ามากกว่าร้อยละ 67 เมื่อเทียบกับหลักเกณฑ์การพิจารณา แสดงว่าอุตสาหกรรมเอทานอลเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงมีการกระจุกตัวอยู่ในระดับสูง และมีแนวโน้มจะเกิดการผูกขาดในอุตสาหกรรม แต่ในปี พ.ศ. 2552 ค่า CR_n มีค่าที่ลดลงเป็น 58.53 ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่างร้อยละ 34-66 เมื่อเทียบกับเกณฑ์

การพิจารณา แสดงให้เห็นว่าอุตสาหกรรมเอทานอลเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงในปี พ.ศ. 2552 มีการกระจุกตัวในระดับปานกลาง

2. ค่าดัชนีเฮอ์ฟินดาห์ล (Herfindahl Index--HI) พิจารณาผลการวิเคราะห์ค่าดัชนี HI ของอุตสาหกรรมเอทานอลเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิง โดยใช้มูลค่ายอดขายของผู้ประกอบการ ในระหว่างปี พ.ศ. 2550-2552 แทนขนาดของบริษัท พบว่า ค่าดัชนี HI มีแนวโน้มลดลง โดยมีค่าอยู่ที่ 0.1642, 0.1773 และ 0.1024 ตามลำดับ (ดูตาราง 8) ซึ่งค่า HI ที่คำนวณได้นั้นมีค่าใกล้เคียง 0 มากกว่า 1 เมื่อเทียบกับหลักเกณฑ์การพิจารณา แสดงว่าอุตสาหกรรมเอทานอลเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงมีการแข่งขันสูง หน่วยธุรกิจมีขนาดใกล้เคียงกัน และเนื่องจากในปี พ.ศ. 2552 อุตสาหกรรมเอทานอลเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงมีผู้ประกอบการเพิ่มมากขึ้นทำให้ค่า HI มีค่าลดลงเข้าใกล้ 0 มากยิ่งขึ้น

3. ค่าดัชนีการกระจุกตัว (Comprehensive Concentration Index--CCI) เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ค่าดัชนี CCI ของอุตสาหกรรมเอทานอลเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิง โดยใช้มูลค่ายอดขายของผู้ประกอบการในระหว่างปี พ.ศ. 2550-2552 แทนขนาดของบริษัท พบว่า ค่าดัชนี CCI มีแนวโน้มลดลง โดยมีค่าอยู่ที่ 0.4081, 0.4603 และ 0.3239 ตามลำดับ (ดูตาราง 8) ซึ่งจะเห็นว่าค่า CCI ที่คำนวณได้มีค่าใกล้เคียง 0 มากกว่า 1 เมื่อเทียบกับหลักเกณฑ์การพิจารณา แสดงว่า อุตสาหกรรมเอทานอลเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงมีการแข่งขันสูง ผู้ประกอบการรายใหม่ไม่มีอิทธิพลต่อตลาดมากนัก

4. ค่าอัตราส่วนขนาดหน่วยธุรกิจ (Size Ratio--W) โดยคำนวณจากมูลค่ายอดขายของผู้ประกอบการรายใหญ่ 5 ราย (W_n) พบว่า อัตราส่วนขนาดของหน่วยธุรกิจ ในอุตสาหกรรมเอทานอลเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2551 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2550 และในปี พ.ศ. 2552 ลดลงเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2551 เนื่องจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมเอทานอลเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิง โดยค่า W_n ที่คำนวณได้ในระหว่างปี พ.ศ. 2550-2552 มีค่าอยู่ที่ 4.43, 5.27 และ 2.82 ตามลำดับ (ดูตาราง 8) ซึ่งค่า W_n ที่คำนวณได้นั้นมีค่าน้อยกว่า 16 เมื่อเทียบกับหลักเกณฑ์การพิจารณา แสดงว่าขนาดของหน่วยธุรกิจ มีความใกล้เคียงกันและธุรกิจมีการแข่งขันกันสูง

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าอุตสาหกรรมเอทานอลเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิง มีลักษณะโครงสร้างตลาดแบบผู้ขายน้อยราย (oligopoly) เนื่องจากมีค่าการ-

กระจุกตัวค่อนข้างสูง และมีแนวโน้มเข้าสู่การกระจุกตัวในระดับปานกลาง ผู้นำตลาด
ไม่มีอิทธิพลต่อตลาดมากนัก และมีการแข่งขันในด้านที่ไม่ใช่ราคา